

JUDR. VÁCLAV KOUNIC A JEHO DOBA
K vydání připravili Jiří Malíř a Martin Rája

Vznik rodu Wrbna-Kaunitz Skrytá historie šlechtického rodu*

Jan Županič

19. století rodu Kouniců příliš nepřálo. Po smrti třetího knížete Dominika Ondřeje Kaunitz-Rietberg-Questenberga (1739–1812), rytíře řádu Zlatého rouna, nastal pomalý úpadek rodu. Jeho syn, poslední mužský příslušník knížecí linie, Alois Václav (1774–1848), se sice podobně jako jeho předkové věnoval diplomatické kariéře, většího věhlasu ale nedosáhl.¹ Jako ekonom se také příliš neosvědčil a oba rodové fideikomisy – kounicovský Slavkov i Jaroměřice, které jeho otec získal spolu se jménem a erbem po rodu Questenbergů – se ocitly v sekvestraci. Smrt Aloise Václava v listopadu 1848 pak pro rod znamenala další ránu. Kníže totiž nezanechal mužské potomky a mezi jeho dcerami, sestrou Marií Terezií (1763–1803), provdanou hraběnkou z Wrbna, a příbuznými z české větve rodu vypukl dlouholetý spor o dědictví. Není cílem této studie popisovat všechny jeho peripetie. Faktem bylo, že vedl k rozpadu majetku knížat Kaunitzů. Jeho nemalou část, fideikomisní panství Jaroměřice nad Rokytanou, získal výnosem c. k. nejvyššího soudního dvora z 28. dubna 1897 Rudolf hrabě z Wrbna a Freudenthalu, vnuk zmíněné Marie Terezie z Kaunitz, provdané z Wrbna. O necelý rok později mu císař František Josef povolil, aby na základě článku XIX. fideikomisního statutu kaunitzovské sekundogenitury Jaroměřice přijal jméno a erb Kaunitz-Rietberg-Questenbergů. 1. března 1898 tak vznikl rod hrabat Wrbna-Kaunitz-Rietberg-Questenberg und Freudenthal.²

---

* Tato studie vznikla v rámci řešení projektu Grantové agentury České republiky *Mezi honorací a masou. Národní strana (staročeská) 1861–1918* (GAČR 409/07/P258).

1 Byl c. k. komořím a tajným radou. Postupně zastával místa diplomata v Kodani, Drážďanech, Neapoli a v Palermu a byl vyslanec v Madridu. Za zásluhy získal velkokříž řádu sv. Štěpána.

2 Viz Österreichisches Staatsarchiv, Allgemeines Verwaltungsarchiv, Adelsarchiv, Rudolf Graf Wrbna-Freudenthal, Namen- und Wappenvereinigung mit der Familie Kaunitz-Rietberg-Questenberg 1898. Erb viz příloha str. XLIII.

Rozhodnutí soudního dvora bylo pro mnohé překvapivé a vzbudilo dokonce jisté pobouření. Uznávaný genealog a znalec šlechtického práva, advokát ve středočeských Voticích, Čeněk Pinsker, dokonce na toto téma publikoval dvě studie, ve kterých nároky hraběte Rudolfa zpochybil, a dokonce novopečeného hraběte Wrbnu-Kaunitze obvinil z falšování rodokmenu.³ Důvodem pobouření byla pochybnost o jeho rovnorodém původu, tedy otázka, zda pochází, nebo nepochází ze skutečně aristokratické rodiny. Nadneseně řečeno, šlo ale jen o bouři ve sklenici vody. V době zisku fideikomisu byl Rudolf Wrbnu již šest let ženatý s princeznou Elvírou Bavorskou (1868–1943) a do jeho širší rodiny patřil pozdější bavorský král Ludvík III. i zeť císaře Františka Josefa princ Leopold Bavorský. Takové příbuzenstvo tvořilo jistě mocnou záštitu, mnohem důležitější však bylo, že většina aristokratických rodů monarchie přijala rozhodnutí nejvyššího soudního dvora jako samozřejmost a o sporném původu hraběte Wrbnu-Kaunitze vůbec nediskutovala. Byl to v jistém smyslu zázrak, protože za jiné dějinné konstelace by bylo vše jinak. Rudolf hrabě Wrbnu by žil jako nezámožný šlechtic snad kdesi v Uhrách a o prestižním sňatku a bohatém dědictví by si mohl nechat jen zdát. Přitom celý tento úspěch byl jen souhrou neobyčejných náhod a zásluhou jediného muže, jeho vzdáleného strýce Rudolfa hraběte z Wrbnu a Freudenthalu.

Rudolf (1813–1883) se narodil jako druhorozený syn Eugena z Wrbnu (1786–1848), c. k. nejvyššího štolby,⁴ a Barbory hraběnky Erdödyové (1793–1858) z moravské linie tohoto rodu. Na rozdíl od bratrů, kteří se věnovali vojenské kariéře, se Rudolf stal uznávaným ekonomem a hospodářem. Zpočátku se staral o zvelebování rodinného majetku a prokázal přitom údajně tak skvělé schopnosti, že na něj císař František Josef přenesl správu habsburských rodových statků. Wrbnu si záhy získal panovníkovu důvěru a roku 1863 byl odměněn prestižní funkcí skutečného tajného rady. Dokázal se nepochybně také velmi obratně pohybovat v intrikánském prostředí vídeňského dvora, měl podporu mnoha vlivných úředníků a hodnostářů, a díky tomu i nemalý vliv. Jak konstatoval Constantin von Wurzbach ve svém Biografickém lexikonu Rakouského císařství: „*Hrabě se těšil ve dvorských kruzích, stejně jako ve světě aristokratů, velké oblibě.*“⁵

Zásadní pro Rudolfovu kariéru přitom samozřejmě byla přízeň císaře, který jej postupně pověřoval dalšími úkoly. Roku 1867 byl Rudolf Wrbnu jmenován

³ PINSKER, Vincenc: *Die Succession in die Gräfllich Kaunic'sche Secundogenitur Jaroměřic*. Prag 1900; TÝŽ: *Der Kampf um das Fideikommiss Jarmeritz und die gefälschte Ahnenprobe des Grafen Rudolf von Wrbnu-Kaunitz-Rietberg-Questenburg und Freudenthal*. Prag 1912.

⁴ K nejvyšším dvorským úřadům viz ŽUPANIČ, Jan: *Nová šlechta Rakouského císařství*. Praha 2006, s. 26–27.

⁵ Cit. dle: WURZBACH, Constantin von: *Biographisches Lexicon des Kaiserthum Österreich*. Bd. LVIII, Wien 1889, s. 196.

doživotním členem panské sněmovny rakouské říšské rady, ve které později dlouhá léta zastával úřad viceprezidenta. Jako hospodářský odborník byl také prezidentem komise pro umoření státního dluhu. Na konci 60. let mu císař svěřil i velmi citlivý úkol sanovat rozvrácené finance Dvorní opery bez toho, aby byl omezen provoz této přední rakouské scény. Hrabě tento úkol úspěšně splnil, a proto jej roku 1870 František Josef jmenoval generálním intendantem všech dvorních divadel. Wrba ve své funkci vystupoval spíše jako ekonomický šéf a příliš nezasahoval do uměleckých záležitostí, které zůstaly v plné kompetenci ředitelů jednotlivých scén. Protože se ale snažil vylepšit do té doby katastrofální poměr mezi zisky a výdaji, není překvapivé, že mezi umělci příliš oblíben nebyl. Když se roku 1874 úřadu generálního intendanta vzdal, odměnil císař jeho služby velkokřížem Leopoldova řádu, nejvyšším záslužným řádem, který bylo možné v Předlitavsku získat.⁶ Roku 1878 se Rudolf hrabě Wrba stal (jako čtvrtý a poslední příslušník svého rodu)⁷ rytířem řádu Zlatého rouna, nejprestižnějšího ocenění udělovaného za zásluhy o habsburský dům. Zemřel o pět let později a byl pohřben v Holešově.

Přestože Rudolf zůstal až do své smrti svobodný, měl nemanželského syna, a tato skutečnost velmi osudově zasáhla do dějin rodů Wrbnů i Kaunitzů. Celý problém je ale dodnes bohužel zahalen řadou nevyjasněných otázek a jediným přímým pramenem dokládajícím původ dítěte, pozdějšího barona Carla Freudenthala (1861–1941), je několikostránkové memorandum jeho syna Rudolfa (1886–1955). Sepsal jej, jak sám uvedl, jako přílohu ke starší práci Gustava hraběte Selderna *Forschungen über die Abstammung und Beiträge zur Geschichte der Grafen von Wrba und Freudenthal*, která vyšla ve Vídni roku 1875. Protože všechny rodové dokumenty Freudenthalů shořely na konci války roku 1945 na zámku Immendorf, jde bohužel o jediný zachovaný pramen, jenž vznikl na základě autorových vzpomínek a vyprávění jeho otce Carla Freudenthala.

Původ rodiny Freudenthalů je zajímavější, než by se mohlo na první pohled zdát. Rozhodně nejde o žádnou banální historku bouřlivého vzplanutí bohatého hraběte k neurozené ženě, jejímž plodem byl syn, jemuž vlivný otec později zajistil šlechtický titul a majetek. Najdeme zde totiž nejen prvky romantiky a dramatu, ale také řadu nezodpovězených otázek, které jsou tím naléhavější, čím méně skutečně průkazných informací máme. Hlavní otazník představuje matka prvního barona a partnerka Rudolfa Wrby, Anna Müllerová (1840–1917).

⁶ Výše postavený řád sv. Štěpána byl obvykle udělován za zásluhy o celou monarchii nebo (jako řád uherský) o země svatoštěpánské koruny. Srov. ŽUPANIČ, J.: *Nová šlechta*, s. 127–130.

⁷ Prvním byl roku 1697 Jan František (1634–1705), druhým roku 1782 Eugen Václav (1728–1789) a třetím roku 1808 Rudolf (1761–1823). POUZAR, Vladimír: *Počítačová databáze knížecích, hraběcích a baronských rodů*. Soubor *RounoABC, Rounocas*; LOBKOWICZ, František: *Zlaté rouno v zemích českých*. In: *Zvláštní otisk ze zpravodaje Heraldika a genealogie* 24, 1991, č. 4, s. 278.

Přestože ji autor memoranda – její vnuk – znal velmi dobře, máme k její osobě pozoruhodně málo informací. Rudolf Freudenthal ji popisoval jako nápadně krásnou a elegantní dámu, jejíž jednání bylo směsicí aristokratické pýchy a sebevědomého měšťanského jednání. S Rudolfovým otcem, svým synem Carlem Freudenthalem, prý jednala vždy korektně, ovšem velmi chladně, ale svou snachu Agathu Wrbnovou nemohla vůbec vystát. Na rodinné sídlo, zámek Immendorf, přijížděla jen jednou ročně. Její návštěvy vídeňského domu Freudenthalů byly sice častější, ale vždy přesně naplánované tak, aby se vyhnula setkání s jinými lidmi. Sama se stýkala s velkým okruhem známých, kteří ale všichni pocházeli z měšťanských vrstev. Jen dříve, v dobách Rudolfova dětství,⁸ ji prý často navštěvovali vysoce postavení staří pánové – mezi nimi i císařův nejvyšší hofmistr Rudolf kníže Liechtenstein (1838–1908) – kteří zřejmě znali pravdu o jejím původu. Pro Rudolfa Freudenthala byla babička vždy zahalena jistým tajemstvím. Udivovalo jej zejména, že o ní jeho otec Carl nikdy nemluvil, zatímco o otci, Rudolfu hraběti z Wrbna, dokázal hovořit celé hodiny.

Po smrti Rudolfa Wrbný se Anna Müllerová provdala za jistého pana Landvogta z Berlína. Šlo o záležitost ryze formální, můžeme říci otázku společenské nutnosti. Manželé spolu nežili ani jediný den a Landvogt náhradou za své jméno získal finanční kompenzaci. Z okruhu rodiny ho neznal nikdo, dokonce ani syn Carl Freudenthal. Annino společenské postavení se ale po sňatku zásadním způsobem změnilo. Z někdejší slečny se stala „milostivá paní“.

Je rozhodně zajímavé, že původ Anny Müllerové, později Landvogtové, byl v rodině Freudenthalů velmi dobře znám. Anna Müllerová měla být nemanželskou dcerou „posledního lancknechta“ Bedřicha knížete Schwarzenberga⁹ (1799–1870) a jisté vysoce (či snad dokonce nejvýše postavené) dámy. Již samotné otcovství Bedřicha Schwarzenberga, jenž měl podle dosud přijímaného názoru zemřít bezdětný, je překvapivé, mnohem záhadnější je však osoba jeho partnerky. Ani Rudolfův otec Carl o ní nevěděl nic určitého. Rudolfovi však vyprávěl, že když jeho matka Anna ležela na smrtelné posteli, chtěla mu toto tajemství svěřit. V tu chvíli však do pokoje vkročila Carlova manželka, Anna se zamračila a již nic neprozradila. Tajemství si tak vzala doslova s sebou do hrobu.¹⁰

⁸ Zřejmě v 90. letech 19. století.

⁹ Bedřich (Friedrich) Schwarzenberg (1799–1870) se narodil jako prvorozený syn pozdějšího polního maršála Karla I. Filipa Schwarzenberga (1771–1820) a Marie Anny rozené hraběnky von Hohenfeld (1767–1848). Po otcově smrti převzal orlický majorát a stal se 2. panujícím knížetem mladší linie rodu. Protože ale neměl zájem o hospodaření, předal rodové dědictví mladšímu bratrovi Karlu II. (1802–1858) a plně se věnoval vojenskému řemeslu. Během let bojoval jako dobrovolník na řadě míst (mimo po boku Francouzů v Alžíru a na karlistické straně ve Španělsku). Později žil v ústraní na svém panství v Mariánce u Bratislavy (*Mariathal*), kde také sepsal své několikadílné paměti.

¹⁰ Zemřela 17. 9. 1917 v Mödlingu.

Můžeme jen litovat, že celý freudenthalský rodinný archiv byl roku 1945 zničen. Listinné důkazy tak chybí. Jedinou výjimku představuje *Ahnenpass* Anniny pravnučky Elisabeth Freudenthalové (1922–1996), dodnes uchovávaný v majetku rodiny.¹¹ Ani genealogické pátrání nic nového nepřineslo. Podle Rudolfa Freudenthala byl Annin křestní list (na jméno Anna Müller) vydán 5. února 1840 farností kostela sv. Jana Nepomuckého ve Vídni na Praterstrasse. Podle mého výzkumu ale v matrikách narozených této farnosti ze 30. a 40. let 19. století žádné dítě toho jména není.¹² V memorandu Rudolfa Freudenthala a *Ahnenpassu* jeho dcery Elisabeth přitom najdeme mnohé podrobnosti, které není možné jinde dohledat. Annina matka se údajně jmenovala Barbara Müllerová a byla pradlenou. Narodit se měla roku 1798 (byla by tedy o rok starší než Bedřich Schwarzenberg) a zemřela 25. ledna 1881.¹³ To ale znamená, že v době Annina narození již překročila čtyřicítku, což nebylo na tehdejší dobu málo. Nabízí se proto hypotéza, že Barbara byla jen nastrčenou osobou, která měla skrýt identitu skutečné Anniny matky.

Jistou stopu při hledání této ženy totožnosti nabízí práce Horsta Belkeho, který ve své studii *Autobiographie und Zeitkritik* zmiňuje důvěrnou přítelkyni posledního lancknechta. Od roku 1838 se v Bedřichových denících objevují záznamy o dámě jménem Esmeralda. Schwarzenberg ji nejmenuje, ale podle Belkeho mělo jít o Therese hraběnkou Pálffyovou, rozenou Rossi (1805–1891), dámu z velmi vlivné uherské rodiny. Therese pocházela z piemontského šlechtického rodu¹⁴ a roku 1822 se jako sedmnáctiletá provdala za Miklóse hraběte Pálffyho (1797–1830), se kterým měla pět dětí. Přestože se její manžel nedožil vysokého věku, již se nikdy neprovdala a zemřela roku 1891 na rodovém panství v Malackách.¹⁵

Zatímco identita Anniny matky zůstala pro Freudenthaly záhadou, otcovství Bedřicha Schwarzenberga brali jako naprostou samozřejmost. Rudolf Freudenthal navíc dlouhá léta vlastnil dva objemné svazky dopisů, které Schwarzenberg mezi léty 1856 a 1866 své dceři napsal. Byly prý velmi láskyplné. Svou

¹¹ Podle laskavého sdělení paní Angely Freudenthalové měl při dohledávání genealogických informací pro *Ahnenpass* pomáhat Elisabetin strýc z matčiny strany Charles sv. pán Parish ze Senftenbergu (1899–1976). Viz příloha str. XLIV.

¹² Taufbuch der Pfarre St. Johann Nepomuk, 1836–41. Uloženo na farním úřadě: St. Johann Nepomuk-Kirche, Nepomukgasse 1, Wien.

¹³ *Ahnenpass* Elisabeth Freudenthal, záznam „Mutter von 9“. Rodové materiály rodiny Freudenthal, Immendorf.

¹⁴ Jejím otcem byl Joachim Alexander (Gioacchino Alessandro) hrabě Rossi († 1827), matkou Maria Jakobina hraběnka Althannová (1761–1836).

¹⁵ BELKE, Horst: *Autobiographie und Zeitkritik. Friedrich Fürst zu Schwarzenberg als Schriftsteller*. Düsseldorf 1971, pozn. 42, s. 107–108. Za všechny informace o osobním životě Bedřicha Schwarzenberga, poskytnutí materiálů a obětavou pomoc děkuji Mgr. Zdeňku Bezečnému, Ph.D. (Jihočeská univerzita).

dceru oslovoval „*Mein Schwarzel*“ a sám se podepisoval jako „*Dein Vater der alte Deutschmeister*“. V těchto listech kníže Bedřich zmiňuje, že chce dát dceři přiměřené vzdělání. Mluví také o tom, že se v Burgtheateru seznámila s „*malým hrabátkem*“ (*der kleine Graferl*), kterým mínil Rudolfa hraběte Wrbnu, a nadšeně psal „*o svých dvou malých zlatých andělčících*“ (*meine zwei Goldengerl*), tedy o vnučích Friedrichovi, který v sedmi letech zemřel na spálu, a Carlovi, pozdějším baronu Freudenthalovi. Na zámku Immendorf se navíc po léta nacházela zarámovaná rytina, práce polního podmaršálka barona Reischacha, na níž byl kníže vyobrazen na svém zámku v Mariánce u Bratislavy se svou dcerou a oběma vnuky. Bohužel i tyto materiály shořely roku 1945.¹⁶

O schwarzenberském původu jejich synů podle Rudolfa Freudenthala kromě ztracených důkazů svědčí i jména. Zde nebude daleko od pravdy, protože Friedrich (Bedřich) a Karel jsou opravdu jména typická pro Schwarzenbergy. U Wrbnu je nenajdeme, zde převládá Rudolf, Eugen a Dominik. Rudolf Freudenthal upozorňuje i na další důležitou maličkost. Přestože jeho rod vznikl díky nemanželskému svazku, nebyli Freudenthalové rakousko-uherskou aristokracií nikdy ostrakizováni, což je pozoruhodné. Právě naopak – jejich rod byl i v nejvyšší společnosti mlčky přijímán jako velmi dobrý, přičemž se mlčky odkazovalo na ono nejmenované příbuzenství.

O tom, kde se Rudolf Wrba s Annou Müllerovou, nemanželskou dcerou Bedřicha Schwarzenberga, seznámil, nebylo autoru memoranda nic známo. Údajně k tomu došlo kolem roku 1856. Roku 1858 nebo 1859 se jim totiž narodil syn Friedrich a roku 1861 pak Carl, pozdější baron Freudenthal.¹⁷ Pro další osud rodiny bylo velmi důležité, že se hrabě Rudolf s Annou nikdy neoženil. Přestože se to může zdát nepochopitelné, šlo o poměrně logický krok. Wrba totiž působil u císařského dvora a sňatek s dámou nešlechtického původu – co hůře, se ženou, jejíž otec nebyl oficiálně znám – by znamenal s velkou pravděpodobností konec jeho kariéry.

Je ale velmi pravděpodobné, že císař o milostném vztahu svého úředníka věděl a že jej s právě s ohledem na původ jeho partnerky toleroval. Přestože oficiálně Rudolf i Anna žili oficiálně odděleně – Wrba měl byt na Opernringu 10 v paláci Schey, zatímco jeho přítelkyně žila se společnicí v domě na Getreidemarktu 2¹⁸ – v létě společně přijížděli na Rudolfovo sídlo do moravského Hole-

¹⁶ Memorandum Rudolfa Freudenthala k původu jeho rodu – viz příloha na str. 250–256.

¹⁷ Carl Freudenthal, nar. 30. 6. 1861, byl pokřtěn 2. 7. 1861 jako Karl Rudolf Maria Müller v kostele sv. Karla Boromejského (Karlskirche), jež stojí naproti domu, kde žila Anna Müllerová. Přestože otec nebyl v matrice původně vůbec uveden (jeho jméno bylo dopsáno až po legitimaci roku 1876), svědčí o společenském postavení rodičů dítěte osoba kmotra, kterým byl c. k. podplukovník Karl hrabě Wallis. Viz Pfarre St. Karl Borromäus, Taufbuch 24. VI. 1861 – 16. I. 1865, fol. 1. Uloženo na farním úřadě: St. Karl Borromäus-Kirche, Kreuzherrengasse 1, Wien. Viz příloha: str. XLIV.

¹⁸ Dnes na místě tohoto domu stojí tzv. Akademiehof.

šova. Wrzna také vždy otevřeně mluvil o Carlovi, který po matce nesl příjmení Müller, jako o svém synovi, chodil s ním do divadel a zajistil mu přijetí do prestižního Theresiana.¹⁹ V jeho pečlivě vedených účtech byly také evidovány částky vynaložené v jeho prospěch: od roku 1874 mu bylo vypláceno 2 000 zl. ročně.²⁰ Roku 1876 také u císaře dosáhl jeho legitimace *per rescriptum principis*,²¹ po níž František Josef zároveň chlapce povýšil na svobodného pána z Freudenthalu. Stejně jako Carlovo nové jméno, které bylo součástí otcova predikátu (von Wrzna und Freudenthal), byl i udělený erb odvozen od wrznovského znaku.²²

Pokud nevíme, jak vztah hraběte Rudolfa a Anny Müllerové začal, nevíme, ani jak skončil. Trval až do Rudolfovy smrti, nebo se ještě před ní rozešli? Víme jen to, že Anna byla na svém příteli ekonomicky zcela nezávislá. V jeho účetnictví nenalezneme ani zmínku o tom, že by jí byla vyplácena nějaká renta, a Rudolf Annu opominul i ve své poslední vůli.²³ Jen k roku 1863 se v jeho pečlivě vedených knihách účtů nachází zajímavý nerozvedený výdaj označený písmenem „N“ v pozoruhodně vysoké výši 22 176 zl.²⁴ V žádných dalších letech taková položka není uvedena a s podobnou zkratkou se nesetkáme. Mohlo snad jít o koupi zvláštního daru pro Annu? Cenný šperk či snad nemovitost? Nebo šlo o jiný výdaj s Annou nesouvisející? Pravdu dnes bohužel není možné zřejmě zjistit.

Hrabě Rudolf Wrzna se ale nesnažil jen o legitimaci svého syna, jeho cílem bylo Carlovo plné začlenění mezi rakouskou aristokracii a přijetí do rodiny hrabat Wrzna-Freudenthal. Z tohoto důvodu také rozehrál snad největší hru svého života, která měla jeho levobočkovi zajistit patřičné společenské postavení a zbytku rodiny pak místo v řadách nejbohatší rakouské aristokracie. Rudolf

¹⁹ Šlo o velice prestižní školu, původně šlechtickou akademii, jejíž oficiální název zněl *Collegium Theresianum*. Založila ji roku 1746 Marie Terezie ve Favoritě, oblíbeném zámku jejího otce, císaře Karla VI., aby ze šlechticů vychovávala budoucí diplomaty, důstojníky a státní úředníky. Protože se v letech 1848–49 velká část zdejších studentů postavila na stranu vídeňské revoluce, postavil císař František Josef školu roku 1849 pod přísný státní dohled a reformoval ji podle vzoru státních gymnázií. Výlučně šlechtický institut byl zrušen a škola se nově otevřela i synům z měšťanských rodin (jedním z prvních byl pozdější vídeňský primátor Karl Lueger). Roku 1883 se do budovy akademie navíc přestěhovala Orientální akademie. Viz *Theresianische Akademie Wien, Geschichte*, (online). c 2007, poslední revize 14. 2. 2007 (cit. 6. 1. 2008). Dostupné z: <<http://www.theresianum.ac.at/typo3/index.php?id=60>>.

²⁰ MZA, G 361 Rodinný archiv Wrznů, kart. 46, i. č. 351, Osobní výdaje Rudolfa hraběte Wrzny z let 1853–1880 (syn Karl zmiňován od roku 1874). Za neocenitelnou pomoc a spolupráci děkuji doc. PhDr. Bohumíru Smutnému, CSc.

²¹ K legitimacím ŽUPANIČ, J.: *Nová šlechta*, s. 112–115. Opis úředního potvrzení o změně příjmení Carla Müllera na Freudenthal viz příloha str. XLV.

²² Originál diplomu shořel také na zámku Immendorf roku 1945. Erb viz příloha.

²³ S výjimkou krátké zmínky v kodicilu závěti (viz níže).

²⁴ MZA, G 361 RA Wrznů, kart. 46, i. č. 351. Osobní výdaje Rudolfa hraběte Wrzny z let 1853–1880.

pocházel z hořovické linie Wrbnů. Rodové dominium tvořené panstvími Hořovice a Komárov ale zaniklo roku 1852, když je Rudolfův starší bratr Dominik (1811–1876) prodal hesensko-kasselskému kurfiřtovi Fridrichu Vilémovi.²⁵ Protože Dominik, ani další bratr Eugen nezanechali potomky a neudělali větší kariéru, byl nejdůležitější osobností této větve Rudolf. Byl také nejzámožnější – jak díky svým ekonomickým schopnostem, tak díky držbě moravského panství Holešov. Získal je dědictvím po matce Barboře hraběnce Erdödyové²⁶ a vytvořil z něj hlavní rodovou doménu. Nechal zámek opravit a modernizovat, restauroval farní kostel a do zdejšího mauzolea hrabat Rottalů, které nově přeměnil na rodinnou hrobku, nechal převést ostatky své matky a bratra Dominika.²⁷

Přes všechny úspěchy jej ale trápila velká starost o budoucnost Wrbnů. Neměl totiž legitimní potomstvo a jeho smrtí mohla vzít sláva celé rodiny za své. Jediným žijícím příbuzným byl jeho stejnojmenný bratranec, hrabě Rudolf mladší²⁸ z Wrbna (1831–1893), který sloužil jako major v c. k. armádě. Vzájemné vztahy obou mužů ale byly velmi chladné, za což zřejmě mohl sňatek Rudolfa mladšího. Roku 1856 se nepříliš majetný důstojník jízdy oženil s uherskou šlechtičnou Wilhelmine von Salamon, rozenou Kiss de Nemeskér (†1916). Problém byl v tom, že rodina Kiss patřila jen mezi uherskou gentry a k aristokracii měla velmi daleko. Holešovský Rudolf Wrbna považoval toto manželství za mesalianci a znesvěcení urozeného jména. Vzájemné vztahy ještě vyostřovala hluboká antipatie partnerek obou Rudolfů. Anna se totiž cítila mnohem urozenější a na vyšší úrovni než Wilhelmine a dávala jí to také patřičně najevo. Ta jí oplácela stejnou mincí, když se pyšnila tím, že je hraběnka z Wrbna, zatímco Anna jen slečna Müllerová.

Hrabě Rudolf byl ale ochoten za jisté podmínky na vše zapomenout, morganatické manželství akceptovat, zajistit nezámožným příbuzným patřičné společenské postavení a jedinému bratrancovu synovi Rudolfovi (1864–1927), pozdějšímu hraběti Wrbna-Kaunitz, dokonce odkázat své statky. Zásadní podmínkou byl sňatek dcery majora Rudolfa Agathy z Wrbna (1862–1921) s jeho legitimovaným synem Carlem Freudenthalem. Manželství sice bylo uzavřeno až více než dva roky po jeho smrti (18. dubna 1885 v Holešově), ale nepochybně bylo dojednáno již dříve. Díky němu vznikla, jak později výstižně napsal baron

²⁵ Po něm ho drželi jeho nemanželští potomci, kteří nesli titul knížat z Hanau a Horžowitz (von Hanau und Horžowitz). ŽUPANIČ, Jan – STELLNER, František – FIALA, Michal: *Encyklopedie knížecích rodů zemí Koruny české*. Praha 2001, s. 93–97.

²⁶ Roku 1833 je zdědila po svém otci Karlu Mikulášovi hraběti Erdödy de Monyorókerék et Monoszló (1770–1833).

²⁷ MZA, G 361 RA Vrbnů, kart. 49, i. č. 384.

²⁸ Označení „mladší“ užívám pro lepší rozlišení obou Rudolfů jen pro tuto studii. Ve skutečnosti takové přízvisko nenosil.

Rudolf Freudenthal,²⁹ „koncentrovaná linie“ rodu Wrbna-Freudenthal, která žije dodnes.

Po dohodnutí tohoto vzájemně výhodného „obchodu“ hrabě Rudolf skutečně dodržel svůj slib. Díky skvělým kontaktům u císařského dvora obstaral Wilhelmině hodnost palácové dámy, ale především udělení řádu Hvězdového kříže, jenž byl určen primárně dámám z nejlepších šlechtických rodin a jehož získání mělo pro celou rodinu zásadní význam.³⁰ Díky tomu se její syn Rudolf mohl stát c. k. komořím,³¹ což významně usnadnilo jeho přijetí do řad rakouské první společnosti. Společenský vzestup pozdějšího hraběte Wrbnny-Kaunitze korunoval roku 1891 jeho druhý sňatek s princeznou Elvírou Bavorskou³² a o několik let později i již zmíněný získání kounicovského sekundogeniturního fideikomisu Jaroměřice nad Rokytnou.

Společenské postavení rodu Wrbnů měla zajistit závěť hraběte Rudolfa, kterou sepsal rok před svou smrtí, 15. února 1882.³³ Svůj majetek, statky Holešova a Rymnice na Moravě se všemi k nim patřícími nemovitostmi a příslušenstvím, přeměnil na rodinný fideikomis hrabat z Wrbna (*Graf Wrbna'sche Familien Fideicomiss*) a jeho držitelem jmenoval syna Rudolfa mladšího, teprve devatenáctiletého Rudolfa hraběte z Wrbna (1864–1927). Fideikomis byl dědičný primogeniturně, přičemž podmínkou bylo uzavření stavovsky přiměřeného manželství. Tím zakladatel šalamounsky obešel otázku manželství Rudolfa mladšího a Wilhelminy Kiss de Nemeskér a další starost o budoucnost rodu přenesl na jeho syna. Zde ale jeho vstřícnost k příbuzným skončila. Rudolf mladší a rodina jeho ženy nezískali z dědictví vůbec nic. Celý fideikomis byl navíc zatížen značnými závazky ve prospěch zakladatelových příbuzných z rodu Mittrowských a Hardeggů, kteří také měli fideikomis zdědit v případě vymření rodu Wrbnů nebo porušení zásady rovnorodého sňatku.³⁴

²⁹ Viz níže Memorandum Rudolfa Freudenthala k původu jeho rodu.

³⁰ K palácovým dámám ŽUPANIČ, J.: *Nová šlechta*, s. 31–32; k řádu Hvězdového kříže viz *tamtéž*, s. 244–245. Též *Sternkreuzorden (Ordo Stellatae Crucis)*. In: *Österreichs Orden vom Mittelalter bis zur Gegenwart*. Edd. J. Stolzer – Ch. Steeb. Graz 1996, s. 185–189.

³¹ Ke komořím ŽUPANIČ, J.: *Nová šlechta*, s. 30–31.

³² První Rudolfovo manželství trvalo jen velmi krátce. 19. 4. 1887 se ve Vídni oženil s Terezií hraběnkou Chorinskou z Ledské (1870–1888). Ta ale zemřela v šestinedělí, 26. 1. 1888, nedlouho po narození dcery Marie Terezie (*18. 1. 1888).

³³ Rudolf hrabě Wrbna zemřel 6. 2. 1883 v Holešově. Jeho závěť z 15. 2. 1882 viz MZA, G 361, RA Wrbnů, kart. 49, i. č. 386.

³⁴ Pokud by Rudolf Wrbna (1864–1927) zemřel bez mužských potomků ze stavovsky přiměřených manželství nebo vymřela celá jeho linie, měl fideikomis přejít na zakladatelova synovce Antona hraběte Mittrowského a jeho mužské potomky ze stavovsky přiměřených manželství podle práva prvorozenectví. Pokud by vymřela i tato linie, pak na dalšího synovce Maxe Eugena hraběte Hardegga a jeho mužské potomky ze stavovsky přiměřených manželství podle práva prvorozenectví. Další pořadí pak určeno následovně podle práva primogenitury (vše synovci zakladatele fideikomisu): Rudolf hrabě Hardegg, Franz hrabě

Největší položku v povinných výdajích nového fideikomisního pána představovaly doživotní důchody. Jen roční renta pro Carla barona Freudenthala ve výši 10 000 zl., která Rudolfovu synovi zajistila více než přiměřený životní standard, představovala úctyhodnou částku. V kodexu k závěti, který nechal hrabě Rudolf sepsat pouhý den před svou smrtí, 5. února 1883, mu navíc odkázal ohromující sumu 100 000 zl. Jak v dokumentu zdůraznil, měl v plánu koupit pro svého syna dům ve Vídni, ve kterém by se mohl usadit i se svou matkou. Protože tento krok nestačil uskutečnit, odkázal mu tyto peníze.³⁵

Rudolf Freudenthal nebude daleko od pravdy, když ve svém memorandu tvrdí, že hrabě Wrba odkázal svému synovi své veškeré peníze. Carl získané dědictví nepromrhal. Roku 1886 koupil od baronské rodiny Kleinů z Wisenbergu velkostatek a zámek Immendorf v Dolních Rakousích,³⁶ později vstoupil do politiky a stal se poslancem dolnorakouského zemského sněmu a zdejším vůdcem ústavověrné strany ve velkostatkářské kurii, později zástupcem dolnorakouského zemského maršálka, poslancem říšské rady a 19. května 1917 jej císař Karel I. jmenoval doživotním členem panské sněmovny.³⁷ Na konci 90.

Hardegg, Heinrich hrabě Hardegg, Dominik hrabě Hardegg. Každý z těchto případných dědiců měl po zisku fideikomisu povinnosti si u panovníka vyprosit užívání jména a erbů rodu Wrba. Tamtéž.

- 35 Závět i kodex k závěti tamtéž. Z výnosu fideikomisu měl nový vlastník vyplácet doživotní rentu nejen Carlovi, ale také nejstarší sestře zakladatele Therese hraběnce Mittrowské, roz. z Wrba (1812–1890) a to ve výši 9000 zl. Další 4000 zl. roční renty získal Theresin syn Anton hrabě Mittrowský (1840–1907). V případě Theresina úmrtí se suma pro Antona zvyšovala na 9000 zl. K takto vyplácené částce ve výši 23 000 zl. navíc musíme přičíst i několik drobnějších rent pro Rudolfovy věrné sloužící. Přestože Therese zemřela již roku 1890 a hodnota vyplácených důchodů tak klesla na 19 000 zl. (plus menší renty pro sloužící) je nepochybné, že každoroční odvod této sumy pokladnu pozdějšího hraběte Wrba-Kaunitze značně zatěžoval. Možná právě proto byl hrabě Rudolf po zisku jaroměřického fideikomisu ochoten k narovnání s JUDr. Václavem hrabětem Kounicem ve věci fideikomisu Slavkov, a to přesto, že na něj podal koncem roku 1898 žalobu. K vzájemné dohodě totiž neobyčejně rychle: 24. 6. 1899 se Rudolf Wrba-Kaunitz všech nároků na Slavkov vzdal výměnou za roční plat 25 000 zl. Tím se zbavil všech závazků vyplývajících z dědictví Holešova a mohl konečně se všemi výnosy z panství svobodně manipulovat. Více ke sporu o slavkovský fideikomis viz studie Mgr. Martina Ráji v této publikaci, kterému také děkuji za ochotu a poskytnutí informací. Viz příloha str. XLVI–XLVII.
- 36 Za informaci děkuji paní Angele Freudenthal. Za druhé světové války se zámek Immendorf dostal pod kontrolu nacistů, kteří sem nechali převést řadu vzácných uměleckých předmětů, včetně obrazů Gustava Klimta a Egon Schieleho. V květnu 1945 ustupující jednotky SS zámek vyhodily do povětří a zapálily, aby se zde uložené památky nedostaly do rukou nepříteli. Zničen byl i archiv rodu Freudenthalů a inventář zámku. Viz Klimt University of Vienna Ceiling Paintings, (online). c 2008, poslední revize 5. 10. 2008 (cit. 15. 12. 2008). Dostupné z: <[http://en.wikipedia.org/wiki/Medicine_\(Klimt_Painting\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Medicine_(Klimt_Painting))>; též Dazzling demons, (online). c 2008, poslední revize 7. 5. 2008 (cit. 15. 12. 2008). Dostupné z: <<http://www.guardian.co.uk/artanddesign/2008/may/07/art>>.
- 37 LANJUS, Friedrich Graf: *Die erbliche Reichratswürde in Österreich*. Schloß Haindorf am Kamp – Langenlois 1939, s. 188.

let 19. století se dokonce pokusil dosáhnout hraběcího titulu a jména Wrbna.³⁸ I přes pravděpodobný souhlas svého švagra, který byl v podobné záležitosti nezbytný, ale povýšení nedosáhl. Jeho otec již nebyl naživu a žádný podobně mocný přímluvce se u dvora nenacházel.

Z Carlova manželství s Agathou Wrbnovou se narodily tři děti – dvojčata Karl (1886–1952) a Rudolf (1886–1955) a dcera Marie Marguerite (1894–1981).³⁹ Zatímco Rudolf se v dospělosti věnoval správě rodového majetku, Karl po absolvování vojenské služby (dosáhl hodnosti poručíka v záloze) vstoupil do státní služby. Na konci roku 1909 byl přijat jako konceptní praktikant na dolnorakouské místodržitelství ve Vídni, odkud ale již po deseti měsících přestoupil na provizorní konceptní praxi v c. a k. ministerstvu císařského domu a zahraničí. V listopadu 1911 složil diplomatické zkoušky a k 1. prosinci 1912 byl jmenován vyslanecem ve Washingtonu. 23. ledna 1914 byl přeložen na prestižnější místo na velvyslanectví do Říma, kde setrval až do vyhlášení války, tedy do 23. května následujícího roku. Jako záložní důstojník byl aktivován a povolán do armády. V prosinci 1915 byla jeho dosavadní státní služba oceněna povýšením na legačního sekretáře II. třídy a krátce nato, v lednu 1916, byl Freudenthal uvolněn z vojenské služby a přeložen zpět na ministerstvo zahraničí. Odtud byl 2. března 1916 vyslán do Athén a 27. prosince 1916 do okupovaného Bělehradu, kde byl jako diplomat a zároveň důstojník k dispozici zástupci c. a k. ministerstva zahraničí při zdejších Vojenském generálním guberniu. V Bělehradě Freudenthal setrval tři měsíce. V dubnu 1917 byl provizorně (od května téhož roku definitivně) přeložen na vyslanectví do spojenecké Sofie.⁴⁰ Otevírala se před ním zřejmě slibná kariéra c. k. diplomata, kterou však ukončil rozpad Rakousko-Uherska.⁴¹

Karl mladší se nikdy neoženil a zemřel svobodný roku 1952 v Purkersdorfu u Vídně. Rod tak pokračoval potomky jeho bratra Rudolfa, jehož manželkou se v květnu 1918 stala Harriet, svobodná paní Parishová ze Senftenbergu (1894–1944). Dědicem majetku a rodového jména se stal nejmladší potomek tohoto páru, syn Dipl. Ing. Johannes Karl (*1934). Od roku 1966 je ženatý s Angelou hraběnkou Gudenusovou (*1944) a má šest dětí – pět dcer a syna Ing. Rudolfa

³⁸ V jeho spise v AVA není oficiální žádost dochována. Je zde jen nedatovaná zpráva šlechtického odboru c. k. ministerstva vnitra (pravděpodobně z doby okolo roku 1898). AVA, Adelsarchiv, Karl Freudenthal, Freiherrnstand 1876.

³⁹ Za poskytnutí genealogických informací děkuji RNDr. Vladimíru Pouzarovi, DrSc.

⁴⁰ *Jahrbuch des K. u. K. Auswärtigen Dienstes*. Wien 1917, s. 271–272. Za radu a pomoc děkuji doc. PhDr. Václavu Horčíčkovi, Ph.D.

⁴¹ K jeho působení na c. a k. ministerstvu císařského domu a zahraničí ale bohužel nelze získat žádné podrobnější informace, protože jeho složka ve fondu Administrative Registratur chybí. Srov. Österreichisches Staatsarchiv, Haus-, Hof- und Staatsarchiv, K. u. k. Ministeriums des Äusseren, Fach 4: Administrative Registratur, Kt. 97–99.

(*1969), současného správce statku Immendorf,⁴² který se roku 2002 v Berlíně-Reinickendorfu oženil s Annou Marií Schnebel-Hagedornovou (*1965).⁴³

Die Entstehung der Familie Wrbna-Kaunitz Die verborgene Geschichte einer Adelsfamilie

Jan Županič

Nach dem Tode des letzten Fürsten aus dem Hause Kaunitz-Rietberg-Questenberg, Alois Wenzel (1774–1848), brach ein langjähriger Streit um das Erbe zwischen seinen Töchtern, der Schwester Maria Theresia, verheiratete Gräfin von Wrbna (1763–1803), sowie den Verwandten des tschechischen Zweigs der Familie aus. Im Ergebnis dieses Streits kam es zu einer Aufteilung des Besitzes, dessen nicht geringer Teil, die Fideikommissherrschaft Jaromeritz (Jaroměřice nad Rokytnou), per Urteil des k. k. Obersten Gerichtshofes vom 28. 4. 1897 Rudolf Graf von Wrbna und Freudenthal, der Enkel der erwähnten Maria Theresia von Kaunitz, verehelichte von Wrbna, erhielt. Nicht ganz ein Jahr später gestattete Kaiser Franz Josef dem Grafen Rudolf, auf der Grundlage des Artikels XIX des Fideikommissstatuts der Kaunitzischen Sekundogenitur Jaromeritz Namen und Wappen Kaunitz-Rietberg-Questenberg anzunehmen. Am 1. März 1898 entstand so das Geschlecht der Grafen von Wrbna-Kaunitz-Questenberg und Freudenthal. Der außergewöhnliche gesellschaftliche Aufstieg des Grafen Rudolf wurde jedoch durch das Vermächtnis seines gleichnamigen Onkels Rudolf Graf von Wrbna (1813–1883) ermöglicht, der ihm die Herrschaft Holleschau (Holešov) vererbte und so aus dem ursprünglich vermögenslosen Adeligen einen reichen Großgrundbesitzer machte.

Wengleich Rudolf Wrbna (1813–1883) bis zu seinem Tode unverheiratet geblieben war, besaß er doch einen unehelichen Sohn, und dieser Umstand griff schicksalhaft in die Geschichte der Familie Wrbna und Kaunitz ein. Die Herkunft des unehelichen Sohnes ist leider bis heute von zahlreichen ungeklärten Fragen umrankt. Aus den untersuchten Quellen geht hervor, dass es sich bei der Mutter des späteren Barons Carl Freudenthal (1861–1941) um Anna Müller (1840–1917) handelte, eine uneheliche Tochter, entsprossen einer Liaison zwischen dem „letzten Landsknecht“ Friedrich Fürst zu Schwarzenberg (1799–1870) und einer sicherlich hochadeligen Dame, die mit großer Wahrscheinlichkeit Therese Gräfin Pálffy, geborene Gräfin Rossi (1805–1891), Witwe des ungarischen Aristokraten Miklós Graf Pálffy (1797–1830), war.

Im Jahre 1876 erreichte Rudolf Wrbna die Legitimierung seines Sohnes und dessen Erhebung in den Stand eines Freiherrn von Freudenthal. Um dessen Aufnahme unter die Aristokratie und gleichzeitig die Zukunft der Familie Wrbna abzusichern, handelte er einen Vertrag mit seinem entfernten Cousin aus, zu dem er – aus Gründen der morganatischen Heirat – den Kontakt abgebrochen hatte. Er vermachte dessen Sohn, dem späteren Grafen von Wrbna-Kaunitz-Rietberg-Questenberg-Freudenthal, seine Herrschaft Holleschau unter der Bedingung, dass er seine Tochter Agatha (1862–1921) mit seinem legitimierten Sohn Carl von Freudenthal verheirate. Dieses Versprechen hielt er ein. Die Herrschaft fiel an Rudolf, praktisch jedoch verschrieb er seine gesamte Barschaft, die

⁴² Srov. Gutsverwaltung Immendorf, (online). c 2007, poslední revize 20. 3. 2007 (cit. 7. 1. 2008). Dostupné z: <<http://www.immendorf.at>>.

⁴³ *Genealogisches Handbuch des Adels*. Bd. CXXVII, Freiherrliche Häuser XXII, Limburg an der Lahn 2002, s. 82.

Rudolf Wrbna (1813–1883) besaß, an den Sohn. Dem Testament vom 15. 2. 1882 zufolge handelte es sich um eine lebenslange jährliche Rente in Höhe von 10.000,- Talern sowie durch ein Codicill zum Testament vom 5. 2. 1883 weitere 100.000 Taler in bar. Carl erwarb für diese Summe die Herrschaft Immendorf in Niederösterreich. Später engagierte er sich aktiv in der Politik (er war Abgeordneter des Reichsrats und seit dem Jahre 1917 Mitglied des österreichischen Herrenhauses auf Lebenszeit). Am Ende der 1890er Jahre des Jahrhunderts versuchte er den Grafentitel mit dem Prädikat von Wrbna zu erwerben, was ihm allerdings nicht gelang.

Přílohy

MEMORANDUM RUDOLFA FREUDENTHALA K PŮVODU JEHO RODU¹

Im Anschluss an die „Forschungen über die Abstammung und Beiträge zur Geschichte der Grafen von Wrbná und Freudenthal“, geschrieben von Gustav Grafen von Seldern², will ich hiemit für meine Kinder, sofern sie daran Interesse haben, eine Entwicklungsgeschichte der Freiherren von Freudenthal, welche **direkte**³ (wenn auch nur im Wege der Legitimation „per rescriptum principis“) Nachkommen des Exc[ellenz] Rudolf Grafen von Wrbná und Freudenthal geben, geb[oren] 28. IV. 1813⁴ in Wien (Taufbuch Augustinerkirche), gest[orben] 3. II. 1883 in Wien, Vice-Präs[ident]en des oesterr[eichischen] Herrenhauses, Administrator des allerhöchsten Familienfonds, wirklich[en] geh[eimen] Rat und Kämmerer, Ritter des Ordens vom Goldenen Vließ, etc. sind, und als solche seit jeher anerkannt wurden, geben. Hie bei ist es mir, nachdem ja alle meine Dokumente im Schlosse Immendorf zu Kriegsende 1945 verbrannt sind, nur möglich, alles was ich darüber weiß, nur nach der Erinnerung aufzuzeichnen, wobei ich mich zum Teile auf Berichte meines Vaters Carl Fr[ei]h[err] von Freudenthal, geb[oren] 30. VI. 1861 (Taufschein Karlskirche unter „Carl Müller“) stütze, die er mir vor seinem Lebensende gab, teils aber auf Forschungen, die ich selbst in den Jahren 1939 und 1940 unternahm.

Diese Zeit war deshalb für Familienforschungen besonders günstig, weil damals (wegen Ariertum!) seitens der nat[ional] soz[ialistischen] Behörden und Ämter solche Forschungen weitgehend unterstützt wurden, die Pfarrämter ebenso in diesen Dienst gestellt waren, und, was bei unserer Familie besonders wichtig ist, diese Forschungen damals leicht im damaligen „Protektorat Böhmen und Mähren“, ebenso wie in Ungarn durchgeführt werden konnten. So hatte ich dann schließlich, fast durchwegs mit den entsprechenden Taufscheinen belegt, meine Ahnenreihe bis zu 32 Ahnen ein⁵ Generationsreihe (Ur-Ur-Großeltern) beisammen.

Ein⁶ e⁶ Lücke von 4 Ur-Ur-Großeltern klafft allerdings, über welche gan[z] besonders im Nachfolgenden gesprochen werden soll. Es sind dies die Mütter, deren Eltern und Großeltern, meiner eigenen Großmutter Anna MÜLLE[R], geb[oren] 5. II. 1840 (Taufschein Skt. Nepomuk-Praterskirche), gest[orben] 17. IX. 1917 in Mödling, die Mutter meines Vaters.

Ich kannte selbstredend diese Frau seit meiner Jugend sehr gut. Es war eine auffallend schöne, elegante Frau, ein Gemisch von hochadeligem Hochmut mit andererseits bewusst bürgerlich-betonter Einstellung, die mit meinem Vater auf korrektem, aber bewusstkühlem Fuße stand, während sie und meine Mutter sich nicht leiden konnten. Dieses gespannte Verhältnis merkten mein Bruder und ich schon als etwa 12–14 jährige Buben: denn die Großmutter kam nur einmal im Jahre nach Immendorf auf Besuch, und auch

¹ V textu jsou ponechány všechny gramatické zvláštnosti, které obsahuje originální memorandum z ledna 1951, za jehož poskytnutí děkuji rodině Freudenthal (Immendorf, Rakousko). Za korekturu textu děkuji kolegyni Mgr. Markétě Bartošové Tautrmanové (Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Ústí nad Labem).

² Publikace vyšla ve Vídni roku 1875.

³ Zdůrazněno R. Freudenthalem.

⁴ Den a měsíc později dopsán. Na získané kopii ale není římská čtyřka viditelná.

⁵ Psáno proloženě R. Freudenthalem.

⁶ Psáno proloženě R. Freudenthalem.

als wir mit unseren Eltern ganz in Wien wohnten, kam sie nur ab und zu auf Besuch, mied es, bei uns andere Leute zu treffen, und hatte selbst wohl einen sehr großen, aber vollständig bürgerlich gestellten Bekanntenkreis. Nur ab und zu, solange wir klein waren, verkehrten bei meiner Großmutter plötzlich ganz hoch stehende, alte Herren (wie z. B. Obersthofmeister Fürst Rudolf Liechtenstein, etc.), die wohl mehr um ihre Abstammung wussten...; Für mich war diese Frau, auch als ich schon volljährig war, immer eine mit dem Schatten eines Geheimnisses umgebene Frau; doch sprach mein Vater niemals mit mir darüber ein Wort, wohingegen er seinen Vater vergöttert haben muss, und immer wieder von ihm, seiner Liebe und Gute stundenlang erzählen konnte. Diese meine Großmutter hieß dann Anna Landvogt, lebte in einer schönen Wohnung am Getreidemarkt 2 mit einer Gesellschafterin, und ich wusste nur soviel, dass sie nach dem Tode meines Großvaters Exc[ellenz] Rudolf G[ra]f Wrbna u[nd] Freudenthal, dann um „Frau“ zu sein, eine Ehe mit einem Manne Namens Landvogt eingegangen war, der sich gegen Geld dazu hergegeben hatte, während die Beiden auch nicht einen Tag miteinander lebten! Auch mein Vater kannte diesen Mann gar nicht, der überdies ein Reichsdeutscher (Berliner) gewesen sein soll.

Meine Großmutter aber war nunmehr für alle die „Gnädige Frau“, und blieb es bis zu ihrem Lebensende. Woher aber stammte sie dem Blute nach ab? Weshalb war ihre Abstammung immer so von Geheimnissen umgeben? Und darüber will ich jetzt bericht[en].

„Anna Müller“, geb[oren] 5. II. 1840 in Wien, war die uneheliche Tochter des Fürsten Friedrich zu Schwarzenberg (Worliker Linie), ältester Sohn des Fürsten Carl zu Schwarzenberg, des Siegers von Leipzig 1813, mit einer ganz hochstehenden⁷, bzw. höchstehenden Dame! Deren Name soll für immer vergessen sein, da eben schon damals alles unternommen wurde, um die Angelegenheit möglichst zu verschleiern. Auch mein Vater wusste scheinbar darüber nichts Genaueres und erzählte mir in seiner letzten Krankheit, dass ihm seine Mutter auf deren Totenbette – nach lebenslangem diesbezüglichen Schweigen – darüber erzählen wollte; doch da kam meine gute Mutter ins Sterbezimmer, meine Großmutter bekam ein hartes Antlitz und schwieg, und nahm das Geheimnis für immer mit sich ins Grab. Mag sein, dass darüber im Archive der Schwarzenbergs in Worlik etwas zu erfahren wäre, umso mehr als Fürst Friedrich zu Schwarzenberg ein romantischer „Haudegen“ war, beliebt bei den Frauen, bekannt unter dem Namen „Der letzte Ritter“ oder „der alte Deutschmeister“, über den manche Biografien geschrieben worden sind. Nach dem Tod seines Vaters, des Siegers von Leipzig, trat er das Fideicomis Worlik an; welche Gründe immer ihn dann bewogen haben mögen, so verzichtete er dann in der Folge auf das Fideicomis zugunsten seines jüngeren Bruders Carl, des Urgroßvaters der heutigen Worliker Schwarzenbergs, und lebte mit seiner natürlichen Tochter „Anna Müller“ und deren Ziehmutter ganz auf einem kleinem Gute namens Mariathal bei Preßburg.

Als ich im Zuge meiner Forschungen mir auch eine Abschrift des Taufscheines der Anna Müller in der Kirche S[an]kt [Johann] Nepomuk in der Praterstraße holte, merkte ich auf den ersten Blick, dass dies der Taufschein eines Kindes sei, in welchem ganz bewusst, und wahrscheinlich sogar gefälligkeithalber, nichts von der Mutter, der Taufpatin, oder gar dem unehelichen Vater, erwähnt ist. Hingegen ist der Name „Müller“ für die Mutter angegeben, als Stand „Wäscherin“, bei der Taufpatin ebenfalls „Müller“, beruf ebenfalls „Wäscher[in]“; kurzum man sieht, dass – was in der damaligen Zeit ja leicht möglich war der Taufschein bewusst unklar und möglichst undeutlich ausgestellt worden war. Hingegen besaß ich zwei große Bündel Briefe, die Fürst Friedr[ich zu] Schwarzenberg an

⁷ Psáno proloženě R. Freudenthalem.

seine ueheliche Tochter Anna M[üller] ungefähr in den Jahren zwischen 1856 und 1866 immer wieder geschrieben hatte, die äußerst zärtlich waren, und seine Tochter als „Mein Schwarzel“ und ihn selbst als „Dein Vater der alte Deutschmeister“ bezeichneten.

In diesen Briefen kam dann F[ür]st Schwarzenberg, der seiner Tochter eine sorgfältige Erziehung hatte angedeihen lassen, und die ans Burgtheater komme[n] sollte, auch auf deren „Bekanntschaft“ mit dem „kleinen Graferl“, wie er meinen Großvater nannte, wiederholt zu sprechen. Und ebenso aber auch „auf meine zwei Goldengerl“, womit er den verstorbenen Bruder meines Vaters, sowie meinen Vater selbst meinte. Und ich selbst besass noch im Schloss in Immendorf eine eingerahmte Zeichnung, von Exc[ellenz] Feldmarschall-Leutnant Baron Reischach gezeichnet, auf welcher Fürst Schwarzenberg, meine Großmutter, zwei Kinder (mein Vater und dessen verstorbener Bruder) im Schloss Mariathal bei Pressburg zu erkennen waren.

Aber nicht nur durch diese Briefe erscheint die Vaterschaft des F[ür]st[en] Friedrich Schwarzenberg zu meiner Großmutter Anna Müller erwiesen, sondern auch durch die Namen „Anna“ (für meine Großmutter), „Friedrich“ für deren erstgeborenen Sohn, der aber mit 7 Jahren an Scharlach starb, und „Carl“ für meinen Vater, die alle typisch Schwarzenberg'sche[n] Namen sind. Nachdem es sich aber hier um eine außereheliche Verwandtschaft handelt, soll[en] meine Kinder und deren Nachkommen niemals davon Gebrauch machen wollen! Auch wenn ich, besonders schon in meinen jungen Jahren wiederholt deutlich merken konnte, dass nicht nur die Familie „Baron Freudenthal“ in den hohen Adelskreisen stillschweigend als eine s e h⁸ gute angenommen wurde, sondern auch mir wiederholt „Verwandschaft“ angetragen wurde, die eben darauf basiert war!

Meine Großmutter Anna Müller, als natürliche Tochter des F[ür]sten zu Schwarzenberg und einer s e h⁹ hoch stehenden Dame, die aber unter keinen Umständen bekannt werden durfte, würde einer Ziehmutter „Frau Müller“ als ganz kleines Kind übergeben, während F[ür]st zu Schwarzenberg sich auch weiterhin dauernd um dieses Kind kümmerte und dasselbe sehr lieb hatte. Wo und wie nun mein Großvater Exc[ellenz] Rudolf Graf von Wrbná und Freudenthal diese „Demoiselle Anna Müller“ kennen und lieben lernte, ist mir unbekannt.

Jedenfalls scheint dies um das Jahr 1856 gewesen zu sein, und entsprang dieser Verbindung (die aber nicht durch Trauung legalisiert war) im Jahre 1858 oder 1859 der genannte Sohn Friedrich, der mit 7 Jahren starb, und im Jahre 1861 der Sohn Carl, mein eigener Vater.

Dieses Verhältnis, oder wie ich es sonst nennen könnte, scheint im Sinn der damaligen Zeit, für heute etwas ganz merkwürdiges. Denn Mein Großvater k o n n t e¹⁰ damals, als Freund seiner Majestät des Kaisers und als Hofwürdenträger und Vließritter, natürlich eine „Bürgerliche“ nicht heiraten. Andererseits mussten ja damals ja noch recht viele und hohe Herren gewusst haben, dass diese „Bürgerliche“ Anna Müller, die Tochter des Fürsten Friedr[ich] Schwarzenberg war, um so mehr als sich letzterer dessen gar nicht geschämt zu haben scheint. Aber auch mein Großvater hatte wohl seine eigene Wohnung am Opernring 10, während seine „Freundin“ am Getreidemarkt 2, auch in eigener Wohnung, lebte. Im Sommer aber waren dann beide zusammen samt ihren Kindern in Hollerschau, dem Gutsbesitz meines Großvaters. Außerdem sprach mein Großvater mit allen Leuten „von seinem Sohne“, ging mit diesem spazieren, aber auch öffentlich

⁸ Psáno proloženč R. Freudenthalem.

⁹ Psáno proloženč R. Freudenthalem.

¹⁰ Psáno proloženč R. Freudenthalem.

ins Theater, etc. etc. Allerdings hieß dies Sohn damals nach seiner Mutter einfach „Carl Müller“, und war als Zögling im Theresianum.

Mit 14 Jahren aber wurde mein Vater dann durch kaiserlichen Gnadenakt („per rescriptum principis“ heißt es im bürgerlichen Gesetzbuch) als „Carl Freudenthal“, Sohn des G[ra]f[en] Rudolf von Wrbna und Freudenthal, legitimiert, und gleichzeitig in den österr[eichischen] Freiherrstand erhoben. Das Adelsdiplom ist natürlich ebenfalls im Schloss Immendorf verbrannt, doch sind alle näheren Daten auch heute noch in der Adelsabtei[lung] des Ministeriums des Inneren zu entnehmen.¹¹

So ist heute die Abstammung der Fr[ei]h[erren] von Freudenthal von der Grafen v[on] Wrbna u[nd] Freudenthal, sowohl durch den Namen, als auch durch die tatsächlich erfolgte Legitimierung offiziell erwiesen. Überdies sollte, wie ebenfalls im Innenministerium ersichtlich, mein Vater im Jahre 1908 oder 1909 in den oesterr[eichischen] Grafenstand erhoben werden, doch ist dann diese Sache nach dem Sturze des Ministeriums Dr. Körber[s] leider in den Sand verlaufen.

Mein Vater hing nun mit Leib und Seele nicht nur an seinem Vater, sondern gleichzeitig an der Familie Wrbna u[nd] Freudenthal. Was lag daher näher, als dass er als wirklich kluger Mann, dann in der Folge sein[es] Geschwister-Enkel[s], meine Mutter Agathe G[rä]fin Wrbna u[nd] Freudenthal heiratete um damit sozusagen eine „konzentrierte Linie“ der Wrbna u[nd] Freudenthals, unter dem Namen Fr[ei]h[err] von Freudenthal, selbst auf die Gefahr des Ahnenverlust[es] für seine Nachkommen, zu begründen. Und weiters, um sich und seinen Nachkommen, allen Verwandten gegenüber die Position zu erleichtern und zu klären. Denn gerade mit Rücksicht auf die weitläufige und noble Verwandtschaft der Wrbna's mit dem oesterr[eichischen] Hochadel, konnte ein jeder sich entweder auf die Verwandtschaft mit meinem Vater über dessen Vater, oder aber, wenn er die Legitimierung nicht anerkennen wollte, über dessen Gattin, meiner Mutter, beziehen. Und das gleiche habe ich selbst immer wieder und wiederholt verspürt, wobei ich natürlich nicht wusste, ob die mir in Erinnerung gebrachte „Verwandtschaft“ auf meinen Vater oder meine Mutter bezogen war. Es hieß eben einfach: Verwandtschaft mit den Wrbna's.

Der Vater meiner Mutter, Rudolf G[ra]f [von] Wrbna u[nd] Freudenthal, war Chevauxlegiers Rittmeister gewesen, und lag in Garnison in Ungarn. Dort lernte er eine Witwe von Salamon, geborene Kiss de Nemeskér, kennen, die er dann auch heiratete, und welcher Ehe dann Paula, verehel[ichte] G[rä]fin Georg (!) Draskovich, dann meine Mutter Agathe, und mein Onkel Rudolf G[ra]f [von] Wrbna u[nd] Freudenthal entsprangen. Die Familie der Kiss de Nemeskér ist zwar eine gute ungarische Gentryfamilie, derer Mitglieder auch ungarische Kämmerer [*nečitelný řádek*] Wrbna und Freudenthal eine Mésalliance! Immerhin aber ist und war mein Onkel Rudolf Graf Wrbna u[nd] Freudenthal, der Bruder meiner Mutter, der letzte und einzige Wrbna zu Lebzeiten meines Großvaters väterlicherseits. Und letzterer ärgerte nunmehr natürlich besonders Folgendes: Sein Sohn, gleichzeitig Sohn der „Anna Müller“, die aber in Wirklichkeit eine Schwarzenberg war, hieß Freiherr v[on] Freudenthal, obwohl er blutmässig durchaus nobel und standesgemäss „gezogen“ war, und setzte mit seinem Namen die Tradition der G[ra]fen v[on] Wrbna u[nd] Freudenthal nur teilweise fort.

Der Sohn des Rittm[eisters] G[ra]f Rudolf Wrbna u[nd] Freudenthal und dessen angetrauter Gattin, geb[orene] Wilhelmine Kiss de Nemeskér, bedeutete durch das Blut der letzterer doch eine Art Mésalliance für einen G[ra]fen Wrbna u[nd] Freudenthal! Und trotzdem hieß deren Sohn wieder G[ra]f Rudolf Wrbna u[nd] Freudenthal, und war noch dazu der letzte der Familie! Also ein arger Gewissenkonflikt und Seelenkon-

¹¹ Rukou připsán odkaz k poznámce pod strojopisným textem: „Dekret des k. k. Ministeriums des Inneren v[on] 28. V. 1875, Zl. 2121/M. I.“

flikt für meinen guten Großvater. Doch bei ihm siegte, obwohl er die Familie meiner Mutter hasste, doch der Namens- und Familiensinn. Nicht nur, dass er als „Reicher“ die „armen Verwandten“ unterstützte, und ihnen die Möglichkeit gab, in Wien zu leben, vermachte er dann testamentarisch die Herrschaft Holleschau und Waltersdorf¹² meinem Onkel Rudolf Wrbna, während er meinem Vater sein ganzes Barvermögen, und außerdem noch eine bedeutende Leibrente von Holleschau vermachte. Mein Vater aber kaufte dann die Herrschaft Immendorf, und wurde nicht nur ein guter Landwirt, sondern in der Folge auch n[ieder]oe[sterreichischer] Landtagsabgeordneter, dann Führer des verfassungstreuen Großgrundbesitz[es] im n[ieder]oe[sterreichischen] Landtage, dann Landmarschall-Stellv[ertreter], dann auch Reichstagsabgeordneter, und schließlich auch Herrenhausmitglied. Seine Ehe mit meiner Mutter, wenn auch gewiss kaum als Liebesheirat geschlossen, sondern als Vernunftehe, gestaltete sich in der Folge sehr harmonisch, weil beide Ehepartner gegenseitig das fanden, was sie gesucht hatten.

Die Spannungen, die jedoch dauernd zwischen meiner Mutter und meiner väterlichen Großmutter einerseits bestanden, und andererseits eine Spannung zwischen meiner Großmutter mütterlicher- und väterlicherseits, erklären sich aber für alle Teile eben aus den oben erwähnten Umständen. Meine Großmutter Anna fühlte sich natürlich blutmäßig weit nobler als meine Großmutter Wilhelmine, und ließ sie es etwas fühlen. Letztere wieder ließ erstere fühlen, dass sie doch eine „Gräfin Wrbna“ sei, während erstere nur „Frau Landvogt“ sei! Mein Vater aber war nach wie vor glücklich, eine Wrbna und Freudenthal zur Frau zu haben, sowie Kinder, die demnach von b e i d e n¹³ Seiten aus dieser Familie, die mein Vater vergötterte, stammten.

Mein Großvater väterlicherseits, obwohl er wie gesagt, die Familie meines Großvaters mütterlicherseits (seinen Geschwister-Kind) haßte, sorgte auch dafür, dass meine Großmutter mütterlicherseits auch oesterr[eichische] Sternkreuzordens- und Palastdame wurde, nur damit der Stammbaum des letzten Grafen Wrbna u[nd] Freudenthal (des Bruders meiner Mutter) als „intakt“ angesehen werde und wurde der letztere dann, sobald er großjährig war, auch Kämmerer. In erster Ehe heiratete er eine G[rä]fin Therese Chorinsky, die aber bei der Geburt ihrer ersten Tochter starb, und in zweiter Ehe dann Elvira köni[g]l[iche] Prinzessin von Bayern. Dieser Ehe entsprangen dann zwei Söhne, Rudolf und Alfons, von denen Rudolf schon wieder lange kinderlos gestorben ist, während Alfons wohl lebt, aber ebenfalls kinderlos ist. Die Familie Wrbna ist demnach trotzdem wieder zum Aussterben verurteilt.

Sollte aber je einer oder eine meiner Nachkommen wieder Interesse daran haben, für sich einen Stammbaum aufzustellen, so wollte ich mit den obigen Notizen nicht nur historisch interessante Angaben machen, sondern auch aufzeigen, wo¹⁴ ein Weiterforschen Aussicht auf Erfolg hat, und wo¹⁵ ein Weiterforschen niemals einen Zweck haben wird, da eben in diesen z[irca] 110 Jahren sich doch alle Spuren verweht haben. (Ahnen der Mutter meiner eigenen Großmutter Anna Müller, geb[oren] 5. II. 1840.[])

Hingegen will ich noch kurz aus der Erinnerung berichten, wo ich selbst damals die Taufscheine meiner Vorfahren gefunden habe, b[e]z[iehungs]w[eise] welche Stammbäume verwandter Familien herangezogen werden können, um daraus unsere eigenen Ahnen zu entnehmen.

¹² Velká Střelná, dnes zaniklá obec ve vojenském prostoru Libavá. Slova „und Wattersdorff“ byla později připsána rukou a jsou špatně čitelná.

¹³ Psáno proloženě R. Freudenthalem.

¹⁴ Psáno proloženě R. Freudenthalem.

¹⁵ Psáno proloženě R. Freudenthalem.

Carl Freudenthal, geb[oren] 30. Juni 1861 in Wien, Taufschein (unter „Carl Müller“ wie auch unter Carl Freudenthal) in den Büchern der Karlskirche, Wien IV., zu finden. (Im Jahre 1940 habe ich auch die seinerzeitige Legitimierung Namensänderung, und Aktenzahl am Taufschein nachtragen lassen.)

Agathe G[rä]fin Wrbna u[nd] Freudenthal, geb[oren] 2. Mai 1860 in Budapest, Taufschein auch von dort, jedoch ist der Name der Kirche nicht mehr erinnerlich.)

Exc[ellenz] Rudolf G[ra]f von Wrbna und Freudenthal, geb[oren] 28. IV. 1813 in Wien, dessen Taufschein in der Augustinerkirche in Wien I. (Großvater väterlich-seits.)

Anna Müller, geb[oren] 5. II. 1840, Taufschein bei S[an]kt [Johann] Nepomuk, Wien II., Praterstraße. Weitere Recherchen zwecklos.

Die weitere Aszendenz meines Großvaters ist jederzeit leicht zu erfahren: Sowohl aus dem eingangs zitierten Buche des G[ra]f[en] Seldern, als auch aus den vom Malteserorden geprüften Ahnentafeln der Malteserritter Franz-Josef G[ra]f Hardegg (dessen Mutter eine Wrbna, Schwester meines Großvaters, war) bzw. später Johannes G[ra]f Hardeg.

Friedrich Fürst Schwarzenberg, geb[oren] 30. IX.] 1799, Taufschein in der alten Militärkanzlei in Wien – Hofburg erhältlich, wo ich selbst mir denselben seinerzeit verschaffte.

M[a]j[o]r a[ußer] D[ienst] **Rudolf G[ra]f Wrbna und Freudenthal**, geb[oren] 7. II. 1831 in Brünn, Taufschein auch dort erhältlich (Kirche nicht mehr genau erinnerlich, etwa S[an]kt Johann¹⁶)

Wilhelmine Edle Kiss de Nemeskér, geb[oren] 25. V.¹⁷ 1826 in Miszla, Ungarn, Taufschein auch dort erhältlich¹⁸.

Die weitere Aszendenz dieses meines mütterlichen Großvaters ist jederzeit leicht zu erfahren; sowohl aus dem Buche des G[ra]f[en] Seldern, als auch aus den vom Malteserorden geprüften Ahnentafel des Malteserritters Christian G[ra]f Kinsky, (Matzen), dessen Mutter Therese G[rä]fin Wrbna u[nd] Freudenthal, eben die Schwester meines Großvaters war.

Schwer ist natürlich, sich heute eine Aszendenztafel für die ungarisch Familie Kiss de Nemeskér zu beschaffen. Nachkommen dieser Familie leben heute in Göd bei Budapest, und könnten einem dieselbe behilflich sein.

Dann aber gibt es das Buch von Dr. Stodolowsky: „Der Ahnestreit der G[ra]fen Wrbna und Freudenthal um das Fideicommiss Jarmeritz.“, in welchem eben die Filiation meiner Großmutter genau nachgewiesen wird. Dieses Buch ist mir verbrannt, doch dürfte eines noch in Holleschau vorhanden sein, oder aber ist das Buch bestimmt in der Hof- oder Universitätsbibliothek, wohin ja Pflichtexemplare seinerzeit gekommen sein müssen. Wahrscheinlich dürfte ein Exemplar auch in der Kanzlei Dr. Stodolowsky bzw. dessen Rechtsnachfolgers, auch zu vorzufinden sein.

Überdies aber glaube ich mich zu erinnern, dass beim Deutscher-Ritterorden in der Singerstraße ein genauer Stammbaum des Bruders meiner Mutter, Rudolf G[ra]f Wrbna und Freudenthal erliegen muss, der um die Jahrhundertwende ausgestellt, und dort durch den Ahnenproben-Examinator Grafen von Petenegg geprüft und approbiert worden war.

¹⁶ Původně uvedené „S[an]kt Jakob“ bylo přeškrtnuto.

¹⁷ Den a měsíc později dopsán.

¹⁸ Později připsáno v[on] 25. VII. 1826.

Im übrigen aber muss ich bemerken, dass all diese Hinweise in der Zeit von 1940 Geltung gehabt haben. Was inzwischen hievon zu Kriegsende 1944 und 1945 verbombt, zerstört, und geplündert worden ist, ist mir natürlich nicht bekannt.

Rudolf Freudenthal

Immendorf, am. 20. Jänner 1951.¹⁹

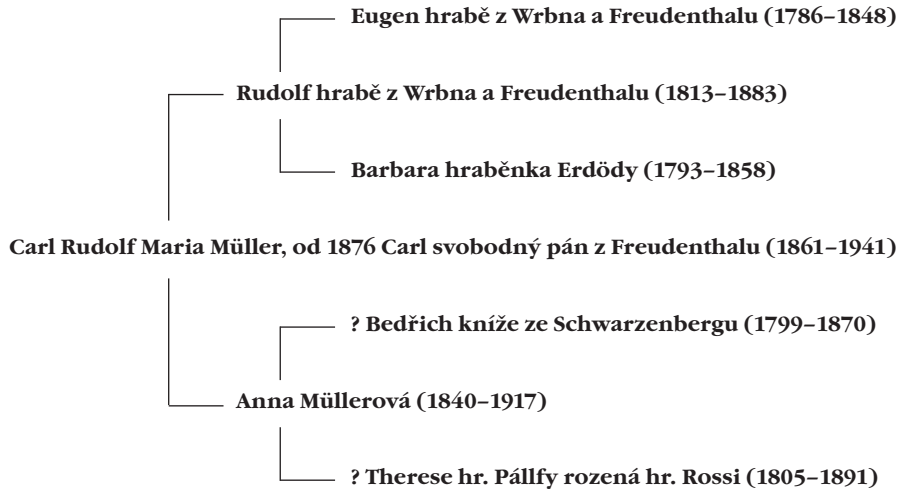
Auch die beiden Bände des Buches „Forschungen über die Abstammung und Beiträge zur Geschichte der Grafen von WRBNA und FREUDENTHAL“, von Gustav Graf Seldern, besass ich, als Erbstück nach meinem Vater, in der Bibliothek des Schlosses Immendorf. Auch dieses Buch ist samt allen meinen Familienaufzeichnungen et z[etera] beim Schlossbrande 1945 mitverbrannt.

Wie durch Zufall teilte mir nur im Jahre 1947 Heinrich Freiherr von Rothenthal, dessen Gattin eine Gräfin Seldern ist, dass er im Besitze dieser Bücher sei, und schenkte mir dieselben, sodass ich nunmehr wieder im Besitze dieser Bücher bin.

Die handschriftlichen Korrekturen und Hinzufügen stammen noch aus der Feder des Verfassers G[ra]f[en] Gustav Seldern, und stellen wohl Notizen dar, die der Verfasser nicht mehr im Buche gedruckt haben wollte, die ihm aber wichtige Hinweise für seine sonstige genealogische Arbeiten geboten zu haben scheinen.

---

¹⁹ Značka pro otočení stránky.

RODOKMEN CARLA SVOBODNÉHO PÁNA Z FREUDENTHALU**ZJEDNODUŠENÉ SCHÉMA PŘÍBUZENSKÉHO VZTAHU RODŮ KAUNITZ-RIETBERG-QUESTENBERG A WRBNA-FREUDENTHAL**